

Mora Tidning
10 aug 2009

Vävning för hela slanten

"Ett livsviktigt hantverk"
MORA Tretton kursdeltagare har vävt tyg av ull, från allmogefår, på Mora folkhögskola. En deltagare Birgitta Nilsson, från Grums, tycker det är viktigt att det gamla hantverket bevaras, något som Margareta Djos, Skansens textilkammare, instämmer i.

Birgitta Nilsson, från Grums i Värmland, väver handspunnen ull från sina egna Värmlandsfår.

FOTO: DAN HAVEMOSE

Kursens lärare, Berit Zetterqvist, undersöker vilken teknik som använts vid vävningen av en blåtröja från Oredräkten, tillsammans med Margareta Djos, Skansens textilkammare, och Kerstin Danielson, föreningen Svenska allmogefår.

Margareta Djos tycker det är livsviktigt att kunskapen om det gamla hantverket lever vidare.

MORA

Tretton kursdeltagare har under veckan som gått vävt tyg av ull från allmogefår på Mora folkhögskola.

– Det är så mysigt att gå hela vägen från fårskötsel till färdig produkt, säger fårägaren **Birgitta Nilsson, från Grums.**

Deltagarna har kommit från Skåne i söder, till Hälsingland i norr.

– Jag har haft får en längre tid. Just det här är ull från Värmlandsfår. När jag hörde talas om det här, kändes det perfekt att hänga på. Jag har velat lära mig det här länge, säger Birgitta Nilsson.

Hon berättar att hon tycker det är viktigt att det gamla hantverket bevaras, något som Margareta Djos, från Skansens textilkammare, instämmer i när hon under fredagen besöker kursen.

– Det är livsviktigt att det här lever kvar, säger hon.

Kursdeltagarna har som mål att väva tio meter tyg var, tyg som vävs samman glest, med mycket luft, inför stampningen som sker vid Sandsjöån i Orsa finnmark sista helgen i augusti. Det är i den processen tyget får den slitstarka vadmalskaraktären, när ullfibrerna pressas samman och fäster i varandra.

– Alla ullfibrer ser ut ungefär som en grankotte. När de utsätts för värme och meka-

nisk bearbetning, filter de sig och fastnar i varandra, säger Kerstin Danielson, styrelseledamot i föreningen Svenska allmogefår, som anordnar kursen tillsammans med folkhögskolan.

Hon berättar att det varit en intensiv vecka, där de flesta vävt tyg av ull från sina egna får.

– Vi väver nästan dygnet runt här. De sista la sig halv fyra på morgonen och de första i morse var uppe klockan sex, säger hon.

Under veckan har resultatet av olika ullsorter och vävtekniker dokumenterats. Kerstin Danielson liknar det

» Vi väver nästan dygnet runt här. De sista la sig halv fyra på morgonen och de första i morse var uppe klockan sex.

KERSTIN DANIELSON

vid ett litet forskningsprojekt som kommer att fortsätta när tygerna stampas i slutet av månaden.

Dan Havemose
0250-59 24 24
dan.havemose@dt.se

ALLMOGEFÅR

Äldre svensk fårras

► **Allmogefår är ett samlingsnamn** för oförädlade rester av äldre svenska fårtyper vilka man genom olika stödåtgärder vill bevara för att bibehålla den biologiska mångfalden.

► **Till gruppen allmogefår** hör Dalapålsfår, Åsenfår, Svärdsjöfår, Gestrikefår, Helsingefår, Klövsjöfår, Roslagsfår och Värmlandsfår.

VADMAL

Slitstarkt tyg

► **Vadmal är ett kraftigt valkat, slitstarkt, ganska tjockt tyg, vävt av kardgarn.**

► **Vadmal tillverkades ursprungligen enbart av ull** men kan numera också ha syntetfibrinblandning.

► **Det är en gammal nordisk tygsort, som kunde tillverkas av den relativt grova inhemska ullen.**

► **Vadmal förekommer i förhistoriska fynd, och omnämns i svenska skrifter från 1292.**

► **Under århundraden** var vadmal allmogens tyg, medan det finare, ofta importerade klädet, förbehölls herrskapet.

KÄLLA: NATIONALENCYKLOPEDIEN